

1. Мельничук М. О., Грінько О. О. Теоретико-методологічні основи управління витратами при формуванні обліково-аналітичного забезпечення підприємства. 2021. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2021/89.pdf.
2. Оголенко Е. В. Дослідження поняття та економічної суті калькуляції. 2016. URL : <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2016/64.pdf>.
3. Єремян О., Ярошенко А., Селіванова Н. Методичні аспекти обліку витрат і калькулювання собівартості ІТ-послуг / О. Єремян,. URL : <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/81/1142.pdf>.
4. Яловега Л. В. Проблематика обліку витрат і калькулювання собівартості продукції молочного скотарства. 2019. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/77.pdf.

Abstract: *The theoretical and methodological foundations of costing as an accounting procedure are considered, in particular, its role in determining the cost of products and services of an enterprise. The main methods of costing are evaluated, taking into account the specifics of various industries, in particular agriculture. Special attention is paid to the features of costing in dairy farming, as well as the influence of technological and seasonal factors on the accuracy of cost accounting in this industry.*

Key words: *costing, cost, costs, accounting procedure, costing methods.*

Науковий керівник:

Дубініна М.В.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування*

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 657.37:657.1

Теоретичні засади документації як елемента методу бухгалтерського обліку

Манжалей Сергій,

Здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Досліджується роль облікової документації як елемента методу бухгалтерського обліку в аграрних підприємствах, зокрема в умовах цифрової економіки. Зроблено аналіз впровадження сучасних інформаційних технологій у процес документації та методи контролю облікових записів на прикладі аграрного сектору. Окремо розглядаються переваги автоматизації обліку, виклики безпеки інформації та теоретичне значення документації для управління фінансовими процесами підприємства.*

Ключові слова: *облікова документація, бухгалтерський облік, інформаційні технології, контроль облікових записів, автоматизація обліку.*

Документація є одним із ключових елементів методу бухгалтерського обліку, що забезпечує фіксацію господарських операцій, їх систематизацію та контроль. В умовах цифрової економіки роль облікової документації значно зростає, оскільки сучасні інформаційні технології дозволяють не лише автоматизувати процеси реєстрації даних, а й підвищити рівень аналітики, моніторингу та прогнозування. Зокрема, для аграрних підприємств, які характеризуються сезонністю виробничого процесу, значними обсягами матеріальних ресурсів і специфічною структурою витрат, ефективно ведення

облікової документації є критичним фактором забезпечення фінансової стабільності та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Дослідження, проведене на прикладі аграрних підприємств, засвідчило, що традиційні методи документування господарських операцій залишаються основою облікового процесу, проте спостерігається активне впровадження електронного документообігу. Це зумовлено необхідністю оперативного доступу до даних, зменшенням ризиків втрати інформації та скороченням витрат на адміністрування. Зокрема, використання спеціалізованих бухгалтерських програм, таких як BAS ERP, SAP, сприяє підвищенню точності обліку, скороченню часу на обробку первинних документів та інтеграції даних між різними підрозділами підприємства.

Серед основних методів контролю облікової документації в аграрному секторі слід виокремити попередній, поточний та подальший контроль. Попередній контроль передбачає перевірку документів перед їх оформленням та використанням, що дозволяє запобігти можливим помилкам та порушенням. Поточний контроль здійснюється безпосередньо під час виконання господарських операцій і передбачає оперативний аналіз відповідності облікових записів реальному стану справ. Подальший контроль проводиться після завершення операцій і полягає в аналізі облікових даних, виявленні можливих відхилень та помилок.

В умовах цифрової економіки методи контролю за документацією зазнали значних змін. Використання автоматизованих систем дозволяє здійснювати перевірку правильності оформлення документів, контролювати доступ до інформації, а також формувати аналітичні звіти у режимі реального часу. Наприклад, впровадження технологій блокчейн дає змогу забезпечити прозорість і незмінність облікових записів, що мінімізує ризик шахрайства та маніпуляцій із документами. Додатково, використання штучного інтелекту у процесі аналізу фінансової інформації сприяє ідентифікації аномалій у бухгалтерських записах та підвищенню ефективності внутрішнього контролю.

Важливим аспектом ефективного контролю документації в аграрних підприємствах є автоматизований аудит. Він передбачає застосування спеціалізованих програмних комплексів для перевірки коректності фінансових операцій, аналізу податкових ризиків та виявлення можливих порушень у звітності. Використання таких інструментів значно знижує навантаження на бухгалтерські служби та дозволяє мінімізувати людський фактор у процесі перевірки.

Дослідження також продемонструвало, що одним із ключових викликів у сфері облікової документації є адаптація до законодавчих змін. Зокрема, запровадження електронних податкових накладних, цифрового підпису та обов'язкової електронної звітності вимагає від підприємств постійного оновлення програмного забезпечення та підвищення кваліфікації працівників.

Важливим питанням залишається безпека облікової документації в умовах кіберзагроз. Оскільки аграрні підприємства дедалі частіше використовують хмарні технології для зберігання фінансових даних, необхідність у

впровадженні надійних механізмів захисту інформації зростає. Зокрема, застосування багаторівневих систем аутентифікації, шифрування даних та регулярний аудит інформаційної безпеки є ключовими елементами захисту від несанкціонованого доступу.

Теоретичне значення документації як елементу методу бухгалтерського обліку полягає в її здатності відображати всі господарські операції підприємства в систематизованому вигляді. Документація є основним засобом фіксації облікових фактів, що забезпечує можливість здійснення перевірок, аналізу та оцінки фінансових результатів. Без правильно оформлених первинних документів неможливо здійснити правомірне обчислення податків, скласти звітність та провести аудит.

У теоретичному аспекті важливо зазначити, що документація є не тільки інструментом обліку, а й важливим засобом управління. Її використання дозволяє ефективно контролювати витрати, доходи, а також прогнозувати фінансові результати. В умовах цифровізації підприємства мають можливість значно покращити якість документообігу завдяки автоматизації процесів та використанню аналітичних інструментів, що дозволяє швидко реагувати на зміни в економічній ситуації.

У теоретичному контексті облікова документація є також важливим елементом системи внутрішнього контролю. Вона є підґрунтям для прийняття управлінських рішень, тому правильність її ведення визначає успішність діяльності підприємства. Документація забезпечує прозорість і відкритість фінансових операцій, що є основою довіри до підприємства з боку інвесторів, кредиторів і державних органів.

У підсумку, ефективне документування господарських операцій є основою для побудови надійної та прозорої фінансової системи підприємства, яка здатна адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та забезпечити стабільний розвиток в умовах цифрової економіки.

Отже, результати дослідження засвідчили, що документація як елемент методу бухгалтерського обліку залишається важливим інструментом управління фінансовою діяльністю аграрних підприємств. Упровадження сучасних інформаційних технологій сприяє підвищенню точності облікових даних, ефективності контролю та зниженню ризиків фінансових порушень.

Подальший розвиток обліково-контрольної діяльності в аграрному секторі потребує активного впровадження цифрових технологій, удосконалення нормативно-правової бази та підвищення рівня фінансової грамотності серед працівників підприємств. Лише комплексний підхід до організації облікової документації дозволить забезпечити стабільний розвиток аграрного бізнесу в умовах цифрової трансформації.

Список використаних джерел

1. Левицька С., Осадча О. Концептуальні поняття складників документообігу на вітчизняних підприємствах. Вісник ЖДТУ. 2011. № 3 (57). С. 79–81.

2. Безверхий К. Облікові документи як первинний складник обліково-звітної інформації підприємства. Європейський вектор економічного розвитку. 2013. № 1 (14). С. 11–18.

3. Легенчук С., Вольська К., Вакун О. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід: монографія. Івано-Франківськ: Вид. Кушнір Г.М., 2016. 228 с.

4. Економіка і управління. Сучасні проблеми обліку та аналізу дебіторської заборгованості / Д. В. Іванова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/59.pdf

5. Особливості документування в бухгалтерії підприємств / В. І. Петров. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7449/1/70.pdf>

Abstract: *The role of accounting documentation as an element of the accounting method in agricultural enterprises is studied, in particular in the conditions of the digital economy. The implementation of modern information technologies in the documentation process and methods of accounting control are analyzed using the example of the agricultural sector. The advantages of accounting automation, the challenges of information security and the theoretical significance of documentation for managing the financial processes of the enterprise are separately considered.*

Key words: *accounting documentation, accounting, information technology, account control, accounting automation.*

Науковий керівник:
Дубініна М.В.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 657.3:658.1

Інтегрована звітність у системі корпоративної звітності: порівняльний аналіз із фінансовою звітністю

Москаленко Ярослав

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Здійснено порівняльний аналіз інтегрованої та фінансової звітності, розглянуто їхні спільні та відмінні характеристики, зокрема об'єкт дослідження, часову орієнтацію, рівень розкриття інформації та підхід до оцінки ризиків. Дослідження підкреслює переваги інтегрованої звітності у контексті прозорості, довгострокової стійкості бізнесу та стратегічного управління, водночас звертаючи увагу на виклики, пов'язані з її впровадженням.*

Ключові слова: *інтегрована звітність, фінансова звітність, корпоративна звітність, порівняльний аналіз, нефінансова інформація, управлінські рішення.*

В умовах сучасної економіки фінансова звітність вже не забезпечує повного уявлення про бізнес-модель компанії та її стратегічний розвиток. Традиційна фінансова звітність відображає минулі події, аналізує фінансові